Varför *inte nu*

-rapporten

Copilot+PC

ATEA

Varför just den här rapporten?

AI har flyttat in i datorn, och inte bara som en molntjänst, utan precis under dina fingertoppar. Detta är möjligt tack vare NPU:n, som gör att man kan köra AI lokalt. För många verksamheter innebär detta nya val i en redan pressad it-miljö, och då är det lätt att inte hålla koll på helheten.

Men det bör man göra, för man kan inte ignorera det som händer just nu.

Den här rapporten är gjord för att ge dig en översikt, så att du kan fatta rätt beslut för din verksamhet.

It-chefer ställs inför samma fråga varje gång det kommer ny teknik:

agera *eller* **vänta?**

De måste balansera budgetar, inköpscykler och risker, men samtidigt utvecklas programvaran snabbt, och funktioner som är valfria idag kan vara ett måste imorgon.

Men framtiden är inte valfri – den är på väg.

För att förstå hur it-chefer ser på den här förändringen har vi gjort tre djupdykningar:

1. En kvantitativ undersökning bland it-chefer.
2. En serie intervjuer med beslutsfattare.
3. Resultat från CIO Analytics, som bygger på data från mer än 1 200 CIO:er i Norden.

För vi funderar inte längre på ***om*** AI kommer att förändra vårt sätt att arbeta på, utan ***när.***

Och eftersom datorer ofta är gjorda för att hålla i fem till sex år kan man lätt ha målat in sig i ett hörn när ”när” kommer.

Syftet med rapporten är att visa vad som förhindrar beslut från att fattas, vad som driver dem och vad som faktiskt borde väga tyngst när verksamheter planerar flera år in i framtiden. Detta handlar inte om att vara först, utan om att ***undvika att man fastnar.***

Den här rapporten visar varför många väntar, och varför det kan vara ett **större val än det ser ut att vara.**

KAPITEL 1

De flesta tror på tekniken, *men väntar ändå.*

I vår undersökning anser en klar majoritet att AI-datorer är en användbar teknisk utveckling.

På en skala från 1 till 5, där 5 betyder "mycket användbara", ligger de flesta i den övre delen av skalan.

Väldigt få tycker att det bara är en hype.

Detta visar på en bred tillitro till koncept som lokaliserad AI och hårdvara som kan tackla nya uppgifter.

I vilken utsträckning anser du att "AI-datorer" är en användbar teknisk utveckling?

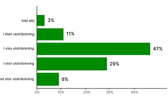

Trots dessa positiva attityder ***är det få*** som gör aktiva val. → Endast en liten minoritet ***utför planerade tester*** av datorer med NPU. → Ett fåtal ***planerar investeringar*** under det kommande året. → ***Majoriteten har en horisont*** på två till tre år framåt, och många har inga planer överhuvudtaget.

Hur ***långt fram i tiden*** räknar du med att investera i datorer som har en NPU (Neural Processing Unit)?

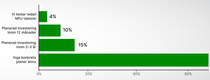

Intervjuerna förklarar detta glapp mellan ***bedömning och handling.***

Flera it-chefer säger att de inte ser något tydligt användningsområde ännu.

→

Mitt intryck är att en AI-dator... jag hör på att säga, vad ska den användas till?

Avdelningschef inom byggbranschen.

En annan pekar på behovet av att ***först ta del av erfarenheter.***

↓

Just nu är det en fråga om kostnad kontra nytta. Man vill liksom se det i action först. Man vill se någon använda det.

Man är lite motvillig att ta risker.

Jag tror att det dröjer ett tag innan våra konkurrenter börjar använda det, kan man säga.

Avdelningschef inom byggbranschen.

Detta vittnar om ett tydligt mönster:
nämligen att ***många väntar för att de tror att deras konkurrenter väntar.***

Detta skapar ett dödläge där ingen vågar ta det första steget.

Lite gimmicky. Om ett år är det något annat. Vem vet?

IT-chef, statlig verksamhet.

Många säger också att dagens datorer fungerar bra, eftersom mycket av dagens AI-uppgifter utförs i molnet..

→

...vi ser ett allt större fokus på AI. Men då är det nog molnet vi använder mest.

IT-chef, kommun.

Resultat från CIO Analytics visar samma mönster i de nordiska länderna:

Användningen av generativ AI har ökat markant,
men rapporten visar att it-chefer upplever ***ökad press***,
låg mognad och ***begränsat realiserat värde***.

71%

av CIO:erna säger att tekniken nu utvecklas snabbare än vad verksamheten kan hantera.

64%

känner press att realisera värde snabbare.

Den största risken enligt CIO:erna är att ***halka efter i teknikutvecklingen.***

När AI-utnyttjandet i Norden har ökat
från **28%** till **45%** på ett år,
samtidigt som ***endast 11% anser att de än så länge har skapat betydande värde***,
då lever vi i en paradoxal tid.

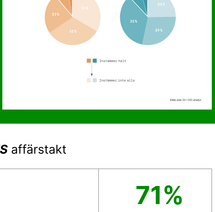

Tekniktakt ***VS*** affärstakt

Tekniken utvecklas snabbare än vad verksamheten kan hantera.	**71%**
CIO:er känner press att realisera värde snabbare.	**64%**

Så vad betyder detta?

Om vi kombinerar dessa tre insiktskällor ser vi samma mönster.

De flesta tror att AI kommer bli viktigt.
De flesta anser att tekniken är användbar.
De flesta är positiva.

Men trots detta väntar de.

Behovet ses inte som akut eftersom erfarenheterna är få, och eftersom teknikutvecklingen är ny.

Detta skapar en obalans mellan hur länge verksamheter vill vänta, hur snabbt tekniken utvecklas och hur fast man är i en inköpscykel.

Folk vill vänta, men tekniken går inte att vänta på.

Denna paradox är utgångspunkten för resten av rapporten.

KAPITEL 2

Paradoxen ligger och lurar bakom inköpscykeln

Inköpscykeln är ofta avgörande när företag ska köpa in datorer.

De flesta byter inte ut sina datorer särskilt ofta, vilket innebär att valet av teknik är ett långsiktigt, inte ett kortsiktigt beslut.

→

Undersökningen visar dock att många inte tar hänsyn till den roll som inköpscykeln spelar.

Datorer ska hålla länge.

Många svarar att deras datorer ska hålla i fem til sex år, och endast en liten andel säger tre år eller kortare.

Detta innebär att datorer som köps idag inte bara ska uppfylla de behov man har just nu, utan också kunna ***hantera krav som dyker upp långt senare.***

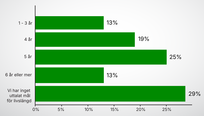

När datorer ska hålla så länge kan den produkt köper in idag ***innebära tekniska begränsningar i morgon.***

Investeringar skjuts upp i flera år

På samma gång tänker de flesta att de ska vänta i två till tre år med att börja kolla på datorer med NPU. Endast ett fåtal planerar sådana investeringar under det närmaste året.

Och flera har inga planer överhuvudtaget.

Även om många som köper nya modeller idag får en NPU "på köpet" är det inte alltid en del av en strategi som går ut på att välja en maskin med tillräcklig kapacitet.

Om man ska gå rakt på sak:

Väntar man i tre år med att köpa datorer som ska hålla i sex år till, så dyker nästa möjlighet upp en bra bit in i ***nästa årtionde.***

Hur **långt i framtiden** räknar du med att investera i datorer som har NPU (Neural Processing Unit)?

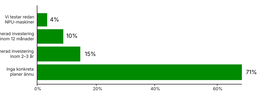

Företag köper datorer som ska hålla i sex år, ***men väntar tre år med att bestämma sig*** för vilken teknik de behöver under tiden, **och detta är en ekvation som inte går att lösa.**

CIO-data visar på långsiktigt tänkande.

Rapporten visar att IT-chefer tänker allt mer strategiskt och långsiktigt, ***och detta är positivt.***

Andelen som anger att de rör sig mot mer framtidsorienterade arbetsmetoder har ökat från ***34 till 37 procent***, medan andelen som agerar reaktivt har minskat från ***24 till 22 procent.***

Detta tyder på att trenden går mot mer strategisk och långsiktig it-planering.

Källa CIO Analytics 2024-25

Men det innebär att ny teknik måste passa med framtidsplanerna.

Detta förklarar varför många IT-chefer väljer att avvakta, men **när strategiskt långsiktigt tänkande möter snabb teknikutveckling** uppstår en ***paradox:***

Det viktigaste är att vara framtidsinriktad.
Vi köper nu vad jag tycker är ganska dyra datorer.
De ska klara av att användas i 5–6 år, och därför
vill jag vara så framtidsinriktad som jag har råd att vara.
Vi vet ju inte riktigt hur det blir i slutändan, men det är
bra att datorerna har readiness.

IT-chef, kommun.

Tekniken utvecklas snabbare än inköpscykeln, och om datorn ska kunna hantera kraven under hela sin livstid måste man säkerställa att man väljer en med 40 TOPS eller mer.

Det är detta som skiljer en vanlig uppgradering från en Copilot+ dator.

Och om du vill vara framtidsinriktad, och köpa in datorer som klarar ***5–6 års användning,*** måste du också agera därefter.

Frågan är alltså inte

"Varför nu?" *utan* "Varför *inte* nu?"

Om vi kombinerar siffrorna från den kvantitativa undersökningen med insikter från CIO Analytics ser vi en tydlig bild:

- Företag planerar investeringar som sträcker sig långt fram i tid
- Datorerna ska hålla ännu längrer
- Tekniken utvecklas i en takt som planerna inte kan hantera

Den stora frågan blir då:

När riskerna kopplade till att vänta ökar, varför tar man inte bara steget nu?

Och när många väntar, varför är det då inte fler som försöker skaffa sig en strategisk konkurrensfördel?

KAPITEL 3

Hönan *eller* ägget

Många IT-chefer tror att AI-datorer är något som hör framtiden till.

Teknik som inte kommer att bli vanlig förrän om många år.

→

> Jag tror nog att vi kommer se att det inom 10 år, kanske, har blivit vanligt.
>
> IT-chef, fackförening.

Denna uppfattning återspeglas i både intervjuerna och vår kvantitativa undersökning:

Behovet uppfattas som något som ligger i **framtiden, inte som något som finns här och nu.** Samtidigt berättar både marknaden och programvaruutvecklarna ***en annan historia.***

Programvaran utvecklas nu

Kommentarer från experter och utvecklingsmiljöer **ger en annan bild än** den tisdariga horisont som IT-cheferna utgår från.

Applikationer håller redan på att byggas om till en hybridmodell där delar av AI-logiken körs i skalt på datorn, vilket både är mer effektivt och ger lägre kostnader.

> *...nuvarande applikationer kommer att utvecklas på nytt för att kunna köras i ett hybridscenario, eftersom det är mycket effektivare, billigare och snabbare.*
>
> Microsoft-expert.

Detta innebär att funktionalitet som hittills varit molnbaserad i allt högre grad kommer att vara **beroende av datorns NPU.**

Utvecklingen sker alltså här och nu, inte flera år in i framtiden.

Lokal AI förändrar hur datorn används. →

Intervjuerna med experterna visar att funktioner som många tror ligger långt in i framtiden ***redan finns*** eller håller på att introduceras.

> *Du kan ha en agent på din dator som utför uppgifter åt dig i bakgrunden...medan du sitter och gör något annat.*
>
> Atea-expert.

Detta skapar ***helt nya arbetssätt,*** där datorn kan lösa uppgifter ***parallellt med användaren.***

Realtidsöversättning och realtidsbehandling:

> *...snart har vi kommit så långt att vi kan ha samtal med människor som pratar flytande kantoneiska, och när det kommer fram till dig är det norska.*
>
> Atea-expert.

Sådana funktioner kräver NPU och lokal behandling.

Vilket är på väg att bli standard.

Funktioner som tydligt utnyttjar NPU:

→

> *Vi börjar se funktioner som tydligt utnyttjar NPU...såsom Recall.*
>
> Atea-expert.

Exempel på funktioner som använder NPU idag:

Översättning

Livetextning och översättning av videomöten direkt på enheten, så att du kan kommunicera på flera språk utan att data lämnar rummet.

Agent-workloads

Smarta assistenter som arbetar i bakgrunden för att sortera, analysera eller sammanfatta data lokalt på din dator, medan du arbetar ostört med andra uppgifter.

Bildbehandling

Tunga uppgifter som videoredigering eller "Studio Effects" i Teams körs på NPU:n för att spara batteri och frigöra huvudprocessorn för andra uppgifter.

Recall

En visuell tidslinje som använder lokal AI för att komma ihåg allt du har sett och gjort på skärmen, så att du kan söka efter dokument, webbsidor eller konversationer som du trodde att du hade glömt.

Teknikskifte före kunskapsskiftet

Den kvantitativa undersökning visar att många planerar att vänta 2–3 år innan de börjar överväga att skaffa NPU-baserade datorer, men varför är det så?

45% anser att tekniken inte är tillräckligt mogen

35% säger att de inte har tillräckligt med kunskap.

Vilka är goda skäl att vänta med att köpa NPU-maskiner?

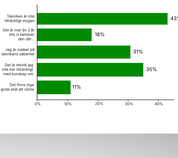

Detta är en reality check för alla IT-chefer *som anser sig vara framtidsinriktade:*

Programvara nyttjar nämligen ***redan*** hårdvaran.

↓

Inom de närmaste två åren kommer flera standardverktyg att ***kräva NPU*** för att alla funktioner ska kunna fungera fullt ut.

↓

Detta skapar en ny klyfta mellan uppfattning och verklighet.

Framtiden kommer snabbare än planerat

CIO Analytics understryker att IT-avdelningarna måste planera för en utveckling som går snabbare än någonsin tidigare.

> Företag måste vara beredda på att tekniken kommer att fortsätta att utvecklas snabbt. Personer som fattar beslut kopplade till it måste göra aktiva val idag för att vara redo för framtiden.
>
> *Källa CIO Analytics 2024-25*

Om programvaran utvecklas snabbare än inköpscyklar och beslut är tio år inte ett relevant perspektiv.

Men de kommande ***två åren*** är det.

Och eftersom man inte kan veta vad framtiden har att bjuda på bör datorn vara redo att hantera den.

Och då är det NPU-er med 40 TOPS, de så kallade ***Copilot+ datorerna,*** som gäller.

Men även om tekniken tvingar fram förändringar utifrån, är det viktigaste skälet till att välja dessa datorer faktiskt de ***interna behov*** som du har redan idag.

KAPITEL 4

Från AI till KPI

Våra resultat visar att IT-chefernas viktigaste drivkraft *inte* är att vara "framtidsinriktad", utan att lösa **vardagsproblem.**

Det paradoxala är att den dator som bäst löser dessa problem råkar vara samma dator som också kör AI lokalt.

Vår kvantitativa undersökning visar att dessa fyra drivkrafter toppar listan:

01 Effektivisera och förenkla arbetsuppgifter

02 Innovationsmöjligheter för att få en strategisk fördel

03 Nya krav från it eller ledning

04 Förbättrad datasäkerhet

Det här är behov som de flesta har redan ***idag,*** inte något som hör en avlägsen framtid till.

Vilken skulle vara den viktigaste anledningen till att du ser värdet i att investera i datorer med NPU?

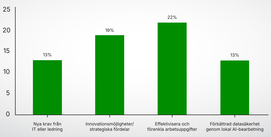

Behoven är operativa, inte tekniska.

När vi djupdyker i intervjuerna beskriver IT-cheferna en önskan om praktiska fördelar:

→

Det handlar om att förenkla det dagliga arbetet.

IT-chef, privat företag.

Behoven handlar om ***mindre väntetid, bättre respons, bra videomöten och mindre friktion*** i samband med de dagliga arbetsprocesserna.

Detta är också ***kärnan i lokal AI:***

Den ***avlastar, optimerar och flyttar processerna närmare användaren*** vilket hanterar alla de fyra drivkrafter som vi såg i avsnittet ovan.

KPI: Ökad datasäkerhet och kontroll.

Säkerhet är alltid en viktig prioritet, och den största risken idag är ofta mängden data som måste skickas till molnet för behandling.

Med en AI-dator kan du flytta dessa processer till maskinen och utföra dem lokalt.

Det innebär *mindre data på avvägar och underlättad regefterlevnad* – eller som en expert från Atea uttryckte det:

*Fördelen är att du **inte behöver skicka data ut från datorn.***

Atea-expert.

Även om endast *13%* anger säkerhet som en viktig drivkraft i vår undersökning, framgår detta tydligt i intervjuerna.

För dem som förstår tekniken går säkerheten från att vara ett bekymmer till att bli ett av ***huvudargumenten för användningen av lokal AI.***

KPI: Ökad effektivitet

Flera beskriver att de anställda förväntar sig mer än vad dagens datorer klarar av:

Snabbare *verktyg.*
Smidigare *Teams-möten.*
Bättre *sökfunktioner.*
Färre *distraktioner.*

Målet är att **eliminera friktionen** på arbetsplatsen.

När AI-agenter kan sortera e-postmeddelanden eller hitta dokument lokalt på bara några sekunder handlar det inte om futurism, utan det handlar om ***mindre administration och om att få jobbet gjort snabbare.***

KPI: Bättre prestanda och stabil drift.

Användare berättar om långsamma Teams-möten och fläktar som skapar oljud. Dessa är inte AI-problem, utan de är prestandaproblem.

Och svaret ligger i hur datorer med lokal AI hanterar dessa uppgifter.

Samtal med experter bekräftar att NPU:er avlastar systemet genom att hantera de små, frekventa processerna lokalt.

Detta har då en direkt inverkan på driftsmålen:

01	Mindre belastning på CPU och RAM
02	Bättre flyt vid användning av tunga applikationer
03	Mindre värmeutveckling och buller
04	Bättre batteritid

Resultatet är inte "mer AI", utan en dator som faktiskt fungerar när den ska, med ***större smidighet och bättre respons.***

Dessa är fördelar som NPU:erna levererar i ***skrivande stund, inte i en avlägsen framtid.***

Slutsats: **Behovet förstärks av programvaran**

IT-chefer beskriver ett behov av utveckling, och programvaruutvecklarna svarar nu med funktioner som kräver ***lokal behandling.***

I ett nötskal är det så här:

När vi sammanfattar IT-chefernas önskelistor – ökad effektivitet, bättre användarupplevelser, högre stabilitet, mindre friktion och bättre säkerhet – beskriver de inte en framtidsvision.

De beskriver exakt det en dator med lokal AI levererar redan idag.

Och särskilt *Copilot+-datorerna*.

Varför *nu*? Varför *inte nu*?

I hela den här rapporten har vi sett ett tydligt mönster, nämligen att IT-chefarna vill ha effektiv drift och stabila system, och användarna förväntar sig detsamma. Samtidigt tror många att de har gott om tid och planerar att vänta i 2–3 år innan de aktivt överväger att skaffa datorer med lokal AI.

Men tidslinjen visar något helt annat.

När datorer är tänkta att hålla i fem till sex år, men tekniken förändras under de kommande två åren, uppstår ***en klyfta som inte kan hanteras med hjälp av programvaruuppdateringar.*** Det handlar inte om vilka funktioner som är relevanta idag, utan om vad datorn kommer behöva göra under hela sin livstid.

Valet står därför inte mellan AI-dator *nu* eller *senare.*

Valet står mellan en dator som *fortfarande är relevant år 2028* eller en dator som *kan vara föråldrad om bara ett par år.* En Copilot+-dator med 40 TOPS ger hårdvara som är relevant under hela avskrivningsperioden.

För att uttrycka det enkelt:
Det här handlar inte om riskerna med att köpa för tidigt.

Det handlar om risken är ***att köpa för sent.***